

NARODNI DNEVNIK

Ishaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštne čeki. uradu št. 18.638.

Dvojna morala.

Nase politično življenje je v znaku dvojne morale. Neverjetno, kako divno so vnete vse naše stranke za demokracijo, svobodoljubje in slične lepe stvari, kadar so v opoziciji in kako divno hitro pozabijo vse te lepe stvari, če so na vladi. Kakor bi veljala ena resnica za kuriozne čase opozicije in druga za blaženo vladno dobo!

Pri tem pa niti ne mislimo na one stvari, za katere mora vladna stranka prevzeti odgovornost zato, ker je vladna stranka, pa čeprav je na grehu čisto nedolžna, temveč mislimo le na stvari, ki jih je stranka sama direktno zagrešila in za katere nosi tudi sama vso odgovornost.

Tako na primer čitamo danes v gotovem slovenskem tisku silno ogorčene članke vsled premestitve tega ali onega uradnika. Toda ko so se v Sloveniji vršile premestitve uradnikov še v neprimerno večji meri, tedaj je ravno isti tisk premestitve z navdušenimi besedami odobral. Ali so mar politične persekucije uradništva samo tedaj napačne, kadar niso v skladu s strankinimi interesi?

Ali pa poglavje nasilja! Čeprav smo Slovenci naravnost razkričani kot mirobiljen narod, vendar je svoje dni Slovenija izdatno okusila barbarizem nasilja. Da, padle so celo smrtno žrtve in zgozdilo se je celo to, da je ostal zločin nekažnovan. Ko se je to nasilje vršilo, ni gotovi tisk niti z besedo obsodil ta nasilja, temveč jih celo odobral. Pa jih danes poslušajte, kako znajo sedaj nastopati proti nasilju in kako silno so ogorčeni!

In boj za samoupravo ljudstva! Kakšne tirade smo morali svoje dni dan na dan poslušati na naslov edinozveličavnega integralnega jugoslovenstva in kako bučne obsodbe so bile izrečene nad vsemi, ki so samo pomislili le na najskromnejšo avtonomijo slovenskega naroda. Danes pa se je vse izpremenilo in vse samo tekmuje, kdo bo bolj poudaril svojo udanost samoupravnim misli. A vsi vemo, da v jedru ni avtonomija nič drugega ko samouprava.

Vsepovsod sama dvojna morala, vsepovsod sama breznačelnost. A so ljudje, ki se domišljujejo, da narod te dvojne morale ne zapazi in da bo delal prav iste skoke, ko njegovi strankarski voditelji. In zato se ti čudijo, če ni narod tako ogorčen, kakor pa bi ti voditelji želeli.

Ali kako naj bo narod navdušen za boj proti nasilju, če pa ve, da so bili tisti, ki ga danes kličejo v ta boj svoje dni najbolj navdušeni propagatorji nasilja! In kako naj smatra narod uradniške premestitve kot greh, če so ga pa isti ljudje svoje dni pozivali, da poska, ker so se uradniki iz političnih vzrokov premeščali! In kako naj bo narod ogorčen, če vidi kako tepta večina pravice one manjšine, ki je bila svoje dni ponosna na to, da ni priznavala manjšini nobene pravice!

Če je v narodu še čast pravičnosti, potem narod pač ne more reči drugega: prav jim je, zakaj pa sami niso bili svoje dni boljši. Vse se na svetu kaznuje in kdor ni poznal tedaj, ko je bil na vladi obzirno do bližnjega, se ne sme čuditi in nima pravice do ogorčenja, če se mu pripeti isto.

Zato je vse to ogorčenje, ki ga te dneve slišimo, silno neiskreno in brez vsake vrednosti. Saj ne more reči nihče niti to, da bi sedanja bridka izkušnja gospode izpametovala in vsi vemo, da bi ti, če bi prišli zopet na vlado, ravno tako persekvirali uradnike in poznali le sebe, kakor so to delali preje.

A pri tem je še ta razlika, da so vla-

Maksimovićevo vprašanje še vedno v ospredju

Beograd, 3. marca. Včeraj popoldne se je v skupščini mnogo govorilo o predpoldanskem govoru narodnega poslanca Pucelj v proračunski debati. Pucelj se je včeraj popoldne razgovarjal z nekaterimi radikalnimi poslanci iz vseh skupin, tako da se računa, da so oni bili obveščeni o pomenu Puceljevega govora. Opaženo je, da je ta govor eden izmed najjačih udarcev, ki je bil storjen od HSS na današnjo vlado. Pucelj je včeraj popoldne sporočil radikalnim poslancem, da je njegov govor treba smatrati kot odločitev HSKluba, da ne sodeluje z nobeno vlado, ki bi podpirala današnji režim. Vsi politični krogi so dobili prepričanje, da se po včerajšnjem Puceljevem govoru ne more pričakovati, da bi šla HSS kot tretja stranka v današnjo vlado.

Sporodno s tem se je med radikali razpravljalo o notranji politični situaciji. Zanimivo je, da so pašičevci po sestanku, ki so ga imeli, trdili, da bodo zahtevali, da Božo Maksimović odstopi. Ako Maksimović v teh dneh ne odstopi, bodo podali izjavo, da bodo glasovali v Narodni skupščini za obtožnico, ki jo je predložila Demokratska zajednica proti Boži Maksimoviću. Zatrjuje se, da ne bodo niti čakali na proračun ministra notranjih del, temveč da bodo zavzeli svoje stališče o priliki ob-

tožnice Demokratske zajednice, četudi bi celokupna vlada zaradi tega stavila vprašanje zaupanja. Ko je bila opozicija sinoči o tej odločitvi pašičevcev obveščena, se je držala zelo hladnokrvno. Včeraj se je trdilo, da se vobče več ne polaga nobena važnost na odnose med radikali s strani opozicije. Opozicija ostane kompaktna v vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu ali ki bodo prišla na dnevni red. Ona ne more računati na to, kako se bodo držali pašičevci v posameznih vprašanjih in se tudi noče več dati s te strani vplivati. Pašičevi radikali lahko svojo stvar razčistijo v samem radikalnem klubu in zahtevajo tam, da se razčisti vprašanje Bože Maksimovića. Ako bo njih nastopanje v korist opoziciji, je to stvar njihovega preudarka. Opozicija ne računa s tem razpoloženjem, ker se razpoloženje, ki je med njimi, dan za dnem izpreminja.

Bilo je tudi govora o predsinočni konferenci med Uzunovićem, Markom Trifkovićem in Aco Stanojevićem, ki je bila zelo burna. Edini rezultat te konference je, da sporazum ni bil dosežen in da sta Marko Trifković in Uzunović zbolela, a Aco Stanojević je zapustil Beograd. Uzunović se včeraj ves dan ni pojavil v svojem kabinetu. Sporočil je, da je odsoten zaradi bolezni.

SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 3. marca. Danes ob 4. pop. se sestane na sejo zakonodajni odbor. Na dnevnem redu je nadaljevanje specialne debate o zakonu o vrhovni upravi.

Ker je prišlo na zadnji seji do tega, da je ostala vlada v manjšini, se pričakuje današnja seja z velikim zanimanjem. Kolikor se doznava, ne bo delal Jovanović nikakega vprašanja iz tega, ker bi sicer to dovedlo v vprašanje sam njegov položaj v vladi. Predsedništvo vlade, s katerim se je Vasa Jovanović v tem vprašanju posvetoval, se je postavilo na stališče, da naj se na tem vprašanju v zakonodajnem odboru ne insistira, ker bi bila sicer vlada, ker je proti odredbi glasovalo veliko število poslancev iz opozicije in iz same vladne skupine, primorana izjaviti posledice. Na ta način se bo Vasa Jovanović danes izvil v zakonodajnem odboru ter rešil vlado, da ne bo podala ostavke.

OBTOŽNICA DEMOKRATSKE ZAJEDNICE.

Kar se tiče obtožnice Demokratske zajednice, je najverjetnejše, da bo predložena 10. t. m., tako da bo do 25. t. m. prišla na dnevni red. Minister ima pravico, da zahteva rok 10 dni, pa bi potem takem prišla obtožnica na dnevni red 5. aprila. Toda smatra se, da Boža Maksimović sploh ne bo zahteval podaljšanja roka in zaradi tega se misli, da proračun vobče ne bo izglasovan do 1. aprila in da bo morala vlada zahtevati eno dvanajstino za april.

dali nad drugimi kot dejanska manjšina, dočim vlada danes dejansko večinska stranka.

Če hočejo gotovi gospodje, da bo njih ogorčenje veljalo kot pristno, potem morajo najprej dokazati, da so v resnici odločni nasprotniki vsake dvojne morale in dati morajo jamstvo, da njih stranka ne bo ponovila več prejšnjih grehov. V čem naj obstoji tako jamstvo ni težko uganiti, če je tu dobra volja.

Ampak ravno v tem je stvar, da je treba o dobri volji dvomiti.

UMESTNA INTERPELACIJA.

Beograd, 3. marca. Narodni poslanec Zanič in tovariši so vložili na ministra za zgradbe interpelacijo zaradi izročitve del v novi zgradbi narodne skupščine. V interpelaciji je rečeno, da so bila dela izročena nemški firmi Goldmann iz Frankfurta, katere ponudba je bila dražja od ostalih ponudnikov. V interpelaciji se podčrtava današnje težko stanje v državi in nezaposlenost ter se vprašuje, ali so ministri voljni, da se pri teh delih upoštevajo tudi domači obrtniki.

IZPLAČILO ENAJSTEGA KUPONA INVESTICIJSKEGA POSOJILA.

Beograd, 3. marca. Minister financ je dal generalni direkciji državnih dolgov pri Narodni banki na razpolago vsoto 17 in pol milijona dinarjev zaradi izplačila enajstega kupona sedemodstotnega investicijskega posojila iz leta 1921, katerega rok preteče 15. marca. Izplačilo kuponov bodo vršile vse finančne delegacije, krožne finančne uprave, davčni uradi, poštna hranilnica in njene podružnice in denarni zavodi, ki so v to pooblašteni.

ZA LASTNIKE VICINALNIH ŽELEZNIC.

Beograd, 3. marca. Sinoči je imel ekonomsko-finančni komitet ministrov sejo, na kateri je bilo med drugim rešeno, da se sprejme predlog ministra za promet o predjumu 16 milijonov dinarjev, ki naj se izplača lastnikom vicinalnih železnic po posebnem načrtu.

BUKAREŠTA IN DUNAJ KUPUJETA NAŠE DRŽAVNE PAPIRJE.

Beograd, 3. marca. Zadnje dni se opaža veliko zanimanje za naše državne papirje, zlasti za vojno škodo in za investicijsko posojilo. Po obvestilih iz bančnih krogov sta glavna kupca Dunaj in Bukarešta.

TURŠKA SE PRIPRAVLJA NA VOJNO PROTI ANGLIJI.

Pariz, 3. marca. Turški listi prinašajo vesti, da se pripravlja Italija z odobrenjem Anglije na vojsko, da bi si osvojila Malo Azijo. Turška vlada utrjuje malo-azijsko obalo.

Seja finančnega odbora.

Beograd, 3. marca. Včeraj popoldne je bila seja finančnega odbora. Nadaljeval se je predvčerajšnji dnevni red.

Prva točka je bila odobrenje kredita iz 7 odstotnega investicijskega in dolarškega posojila v znesku 2.400.000 Din za popravilo gledališkega poslopja v Skoplju. Sečarov in Demetrović sta se postavila na stališče, da je nemogoče votirati ta kredit, ker bo zelo slabo vplivalo, da se iz posojila, ki je namenjeno za železnice, popravlja gledališka zgradba. Oton Gavrilović je zavzel isto stališče in predlagal, da se prouči potrebe gledališča. To stališče je bilo sprejeto.

Druga točka dnevnega reda je bila izprememba člena 4. uredbi o draginskih dokladah. Dr. Bazala predlaga, da se o tem ne diskutira, a Stanković navaja, da to vprašanje ni nujno. Isto stališče zastopa tudi Demetrović. Dr. Bazala govori obširno o penzionistih, zlasti o kronskih. Oton Gavrilović je mnenja, da to ni nujno in Radonjić konstatira, da je splošno razpoloženje, da se to vprašanje odloži.

Kot tretja točka dnevnega reda je bilo poročilo odbora za prošnje in pritožbe. To poročilo je bilo po krajši diskusiji sprejeto. Med ostalim se prizna šest in pol let novinarskega dela Dimitrije Deržibašiću.

Prihodnja seja bo odrejena pisмено.

KANDIDATI ZA PREDSEDSTVO SRBSKE AKADEMIE.

Beograd, 3. marca. Doznava se, da mora biti postavljen do nedelje novi predsednik akademije znanosti na mesto pokojnega Cvijića. V nedeljo je letna skupščina akademije, pa se smatra, da bo sama akademija izbrala tri člane in jih predložila kralju, ki ima pravico, da imenuje enega od teh. A izgleda, da se bo ta stvar izvršila tako, da bo vlada preko ministra prosvete predlagala samo enega kandidata. Kot najresnejši kandidat prihaja v poštev Bogdan Gavrilović, predsednik univerze v Beogradu, matematik in bivši rektor te univerze. On je samostojni demokrat. Imenuje se tudi ime sedanjega predsednika finančnega odbora dr. Jovana Radonjića.

PRED ŠANGAJEM SO SE PRIČELA POGAJANJA.

Berlin, 3. marca. Po najnovejših vesteh je stanje pred Šangajem neizpremenjeno. Odločilna borba, ki se je bila že začela, je prekinjena. Med kantonskimi in severnimi četami se vodijo pogajanja, da se doseže sporazum o razdelitvi interesnih sfer v Šangaju. Ako je ta vest resnična, pomeni to za Britanijo najtežji poraz.

NEZADOVOLJSTVO V ANGLEŠKI VLADI S CHAMBERLAINOVO POLITIKO.

London, 3. marca. Včeraj je vzel ministrski svet v pretrpes sovjetsko noto in se je večji del ministrov postavil na stališče, da je Chamberlain poslabšal položaj, ker je ugodil ekstremnim elementom v vladi. Liberalna stranka je sklenila, da izzove danes razpravo o rusko-angleškem sporu.

DELNA KRIZA RUMUNSKÉ VLADE.

Bukarešta, 3. marca. Rumunski vladi preti delna kriza. Po zadnjih volitvah je nekoliko članov erdeljske stranke vstopilo v stranko Avaresca. Ti so dobili v vladi tri predstavnike, in sicer ministrstvo financ, prosvete in narodnega gospodarstva. Bili pa so sedaj pozvani, da naj izstopijo iz vlade.

Žalostno poglavje o Gosposvetskem polju.*

K razpravam o sporazumu z Nemci.

Moje stališče glede Koroške je v Sloveniji dovoljno znano in vem, da imam mnogo so-mišljenikov. Ni tako simpatično vsled fantas-tičnosti z Gospo sveto, toda je žal le prekruto realno. Jaz računam, da dvakrat dva je štiri, a moj dobričina dr. Oblak in z njim vsi fan-tasti hočejo, da je pet. V celi seriji člankov o Anshlussu, o razmerju med Veliko Nem-čijo in Jugoslavijo sem minuciozno obdelal vsa vprašanja, ki prihajajo v poštev, ali računal sem tudi s političnim položajem, ka-koršen se žal razvija v Evropi. Po osmih letih bo nemški Stresemann že predsedoval Zvezi narodov. Nemčija je danes važen faktor v Evropi in tudi v svetovni politiki. Tudi ti-slo »delitev Koroške«, ki jo dr. Oblak ome-nja, sem upošteval, toda le v mejah more-bitne možnosti. To je veliko poglavje zase, ki je zavzelo v »Narodnem Dnevniku« več predalov. Kako meni prijatelj Oblak, da dose-žemo to delitev? Ali ne edino ob sopolmoči vseh velesil in sporazumu z Nemčijo?

Ako pa o kakih delitvi ne bo moglo biti go-vora, kar je verjetno, kaj tedaj, ali nimamo nikake druge formule za kolikortoliko ugod-no rešitev našega koroškega vprašanja? Ni dolgo, ko sem v tem pogledu dejal, da mo-ramo najprej živeti, potem modrovati. In ako bi hoteli kdaj koroške brate rešiti, jih mo-ramo najprej imeti, in ne da nam tekem na-šega modrovanja narodno poginejo. Ker so vse premembe državnih mej danes še prazne sanje, in ker Nemci tu in tam veliko ložje čakajo boljših časov, dočim pomenja seda-nji položaj naših koroških bratov v dogled-nem času narodno smrt, je jasno, da moramo poskrbeti najprej za tisto, kar je neizogibno potrebno, da se naš življenj tam ohrani in okrepi, da pridobimo nazaj celo tisto, kar smo največ po svoji krivdi izgubili. (G. dr. O. je premlad, da bi smel pričakovati od njega, da je čital moje dopise v poletju leta 1898 in 1899 iz Velikoveškega okraja, v ka-terih sem bilal nemarnost zlasti ljubljanskih naprednih krogov za našo Koroško. Bil sem vsakokrat gost na Jeleniku pri gospe Preis-sovi in sem oblezel ves okraj. Videl sem, koliko se da storiti za narodni ponos naših rojakov, ako bi vsaj na počitnice hodilo veli-ko naših rodbin na Koroško. Dosegel sem, da so hodili naši iz Gorice in Trsta, Ljub-ljančani so hodili drugam ali pa ostajali v zapečku doma.) Ni čuda, ako je plebiscit po-kazal tako žalostno sliko. Prva nujnost je torej ta, da priborimo Korošcem pogoje za narodni obstanek in nemoten kulturni na-predek. Sanje o osvoboditvi pa je treba spre-meniti v realno delo v mejah možnosti in sedanjega realnega splošnega položaja v Ev-ropi. Ta položaj pa pravi, da o spremembah državnih mej ne more danes biti resnega go-vora. Ali zopet pravi, da glavni povod za bodoče vojne so ravno evropske narodne manjšine. In kdor hoče tej stari Evropi do-bro, ta mora posvetiti vse svoje misli ure-ditvi manjšinskega problema. (Glej moje razprave o Panevropi.)

Za ureditev našega koroškega vprašanja,

* Glej »Narodni Dnevnik« z dne 26. fe-bruarja 1927.

dejal sem večkrat, imamo v rokah močan rdut: naše nemške manjšine v Jugoslaviji, na katere gleda sedemdeset milijonov takega naroda, kakor so naš Nemci. Recipročna ure-ditev manjšinskega vprašanja za Slovence in Nemce se mi je zdela vedno jako lahka in enostavna. Tudi sem upošteval, da mi nujneje rabimo tako ureditev nego Nemci, in dalje: da bi ta rešitev bila blagoslov za daljne rešitve veliko bolj perečih naših vprašanj. Krilatice, da: koroško vprašanje za nas ni edino, ne najvažnejše, sem često ponavljal, kar g. dr. Oblaku menda ni prišlo. Z Nem-ci imamo prevažno skupnost v najdelikatnej-ših vprašanjih narodnega obstanka benja-minčkov vsakega naroda.

Ne vidim posebnih težkoč pri reševanju našega sporazuma z Nemci. Umeje se, da ne smemo neomajno ostati pri delitvi dežele, ker za to zahtevajo ne bi dobili pomočnikov niti pri Francozih. Oni imajo vse drugačnih bolečin in bi nam naravnost zamerili, ako bi jim naprtili take sitnarije. Zato pravim, da nam povsem zadošča pameten sporazum v smislu panevropskega programa. Dr. Moro-cutti nam je podal s koroškim memorandum dokaz, da je sporazum mogoč in da nam ho-čejo iti naši Nemci na roko v svojem intere-su, ker hočejo sporazum na podlagi prave reciprocitete. Jaz sem pisal o teh rečeh enako še predno sem Morocuttija poznal ali sem zanj vedel. Vdih me je zdrav razum, ki mi je kazal, kaj je mogoče in kaj je utopijska. Upam, da v celoti soglašam z menoj tudi naš vse časti vredni koroški idealist dr. Oblak. Ako resneje upošteva naš splošni položaj, ako primerja koroško vprašanje z onim drugim, ki nujneje čaka rešitve, in ako primerja, za koliko bi nam bilo ložje v tem gigantskem boju, ako imamo za seboj vse nemške tova-riše v bolečinah, tedaj sem gotov, da se tudi on sprizajni z mojimi tezami, ki jih je v »Soči« še krepko zavrnil.

O ideji Panevropije pravi moj častiti idealist, da je idealna in bi bila izvedljiva, ako bi človek ne bil samo človek, narodi sami in države pa kot skupine ljudi najgriši in najne-lojalnejši egoisti. — Lepo je to povedati in tako misli mnogo poštenih ljudi na svetu. Toda katere velike ideje na svetu doslej niso bile razpite za utopije, in vendar so se ures-ničile. Tudi Panevropijej vemo vse to in smo na boje s tako miselnostjo pripravljeni. Toda Evropa bo živela kot Panevropa, ali pa je ne bo, in takrat ne bo malih držav in tudi mi ne bomo imeli več prilike, da se prav-damo za koroške Slovence. Kdor je čital se-rijo razprav o Panevropi, ta me razume.

Končujem z željo, da bi silno rad videl odličnega manjšinskega delavca, kakor je naš dr. Oblak, pri pozitivnem reševanju koro-škega vprašanja v smislu zdrave pameti in z ozirom na skupen kompleks vseh naših manj-sinskih bolečin. Na dnevnem redu je zdaj koroško vprašanje, sodelavci so nam odlični nemški voditelji: kujmo železo, dokler je goriko in dokler je še čas, kajti gorje tistim, ki bodo krivi, ako Nemci nekega dne poreko, da na sporazum z nami ne reflektirajo več: Wir werden schon mit allen fertig werden.

(Konec prihodnjik.)

Redukcije pri državnih železnica.

Vsi časopisi so prinesli vesti, da se v prometnem ministru pripravljajo še na-daljne obsežne redukcije in to ne samo pri centrali, temveč tudi v posameznih direk-cijah. Neglede na to, da take vesti skrajno vznemirjajo osobe železnice, ki že od prevr-ta ne pride do miru, ima tudi širša javnost interes na tem, da izve, kaj pravzaprav se namerava napraviti z železnicami, o katerih eminentni važnosti za gospodarstvo vse dr-žave nihče ne dvomi. So li naše železnice res tako dobro dotirane z osobjem, da je možno misliti na redukcije?

Iz »Službenih novin saobračajnih ustanova Kraljevine SHS« z dne 1. januarja t. l. je raz-vidno sledeče: Stalež celokupnega osobja je bil dne 1. novembra 1926: 8101 uradnikov, 12.941 zvančnikov, 2572 služiteljev in 1961 pomožnega osobja, vsega skupaj 26.575 na-stavljencev in to za železnično omrežje v ob-segu okroglo 10.000 km. V istem izkazu »Služ-benih novin« je tudi navedeno, da primanj-kuje napram staležu, odobrenem z budžetom

za leto 1926-27 1741 uradnikov, 2531 zvanič-nikov in 480 služiteljev, vsega skupaj torej 4752 oseb. Samo pomožnega osobja je za 1308 oseb preveč. Ako bi se celokupno po-možno osobje nastavilo, dobimo še vedno pri-manjklaj za 3448 služiteljev.

Kako je potem sploh mogoče govoriti še o redukcijah? Ali je morda proračun za leto 1926-27 preobilo dotiral železnice s per-sonalom in je li imajo druge države razmero-ma manj osobja?

Češkoslovaška republika je komercializi-rala svoje železnice in uredila upravo po tr-govskih načelih z zakonom št. 404-22, ka-teri je bil izvršen z uredbo št. 206 iz le-ta 1924.

Ta zakon zahteva, da se morajo železnice upravljati kot državno podjetje na tak način, da bi se krili izdatki s prejemki in ako mo-góče, da bi se dosegel čisti dobiček, po istih principih kakor vsako privatno podjetje. Da se pri takem podjetju mora štediti, posebno na izdatkih za osobje, je razumljivo samo ob

sebi in je tudi uprava češkoslovaških želez-nic od leta 1919 znižala sistematično stalež svojega osobja tako, da je bil stalež osobja v letu 1925 na km prometne dolžine samo 76 odstotkov staleža iz leta 1919. — Po letnem poročilu, katerega je uprava češkoslov. že-leznice izdala koncem leta 1926 za leto 1925 je bil stalež nastavljenega osobja koncem le-ta 1925 za mrežo, ki obsega 13.200 km slede-či: 27.290 uradnikov, 28.781 zvančnikov in 55.113 služiteljev, skupaj 111.075.

Jugoslavija ima torej za 10.000 km želez-nice 26.575 nastavljenecv, Češkoslovaška re-publika pa za 13.200 km železnice 111.075 na-stavljenecv.

Ako bi bile dotirane železnice pri nas z osobjem v istem razmerju, bi moral biti sta-lež osobja okroglo 80.000 napram efektivne-mu staležu 26.575.

Ako uvažujemo, da na naših progah ni takega prometa kakor v češkoslovaški repu-bliki in ako upoštevamo, da imamo razmero-ma več ozkotirnih prog (Bosanske proge, ka-tere pa so tudi glavne proge) je vendar šte-vilo osobja na naših železnicah zelo majhno, tako, da bi se o kakih redukcijah sploh ne smelo govoriti.

Stalež delavcev je pri češkoslovaških želez-nicah in vider manjši, kakor pri naših že-leznicah in sicer 35.244 delavcev napram 44 tisoč 192 delavcem na naših progah. Vzrok leži v tem, da so v češkoslovaškem izkazu navedeni samo stalni delavci, to so taki, ki imajo že več ali manj pravice nastavljenega osobja, v izkazu naših železnice pa je naveden celokupni stalež. Faktično je bilo zaposleno pri češkosl. železnicah v letu 1926 okroglo 55.000 delavcev.

Pri tem pa je treba še upoštevati, da se pri naših železnicah izvršujejo vzdrževalna in deloma gradbena dela v lastni režiji, pri češkoslovaških železnicah pa se oddajajo privatnim podjetnikom in obrtnikom, kakor se je to delalo pri bivši južni železnici. Zato mora biti stalež delavstva pri naših želez-nicah večji kakor pri čeških železnicah, ako ostanemo pri sedanjem sistemu, kateri ima svojo upravičenost samo v krajih, kjer ni in-dustrije in obrtnikov, ne glede na to, da mnogi delavci vršijo službo nastavljenega osobja in čakajo že leta na prevedbo.

Iz vsega tega sledi, da o kakih redukcijah v resnici ne bi smelo biti govora, ako uradni izkaz v »Službenih novinah« sam iz-kazuje 3444 slobodnih mest. Ako pa se bo kljub temu še reduciralo, in ako se ne bodo odobrili zadostni krediti za materialne iz-datke, ne bodo železnice kos svojim nalogam in neizogibna posledica bo omejitev prometa in končna propast.

Politične vesti.

== Cestni odbori pridejo pod kompetenco oblastnih odborov. »Slovenec« poroča, da je bil v sporazumu z notranjim in zunanjim ministrom izdan odlok, po katerem pridejo vsi cestni odbori na Kranjskem pod kom-petenco oblastnega odbora. Na eni strani je ta odlok samo pozdraviti, ker je z njim rešen kompetenčni spor med državno oblastjo in oblastnim odborom. Če pa bo oblastni od-bor to svojo novo moč porabil le v preganja-nje neljubih ml cestnih odborov, potem bo seveda dobra plat odloka izginila. Upajmo pa, da bo oblastni odbor na višini položaja.

== Vesti o bližnji vladni krizi. Opozicional-ni listi, zlasti oni, ki pripadajo SDS, pišejo v zadnjem času zopet silno mnogo o bližnjem padcu vlade. Pišejo tako, kakor da bi bila vladna kriza že sklenjena stvar. Kakor pa smo poučeni iz prav dobro informirane stra-ni, so vse te govornice čisto brez vsake pod-lage. Ni niti misliti na to, da bi vlada od-stopila pred izglasovanjem proračuna. Če bi pa opozicija to državno nujnost preprečila, potem ni izključeno — in »Slovenec« poroča o tem že kot o gotovem dejstvu — da dobi sedanja vlada volilni mandat in izvede vo-litve. Po vsej priliki pa bo ostala situacija do jeseni neizpremenjena, ker vse grupir-anje opozicije ne more vzeti vladi večine. To v pouk onim, ki se zanašajo na informacije skrajno opozicijskega tiska.

== Včerajšnja seja skupščine je bila zopet silno viharina in jo je moral predsednik pre-kiniti. Seja se je pričela nato po deseti uri. Pravosodni minister je sporočil, da je pre-dložil skupščini poljsko-jugoslovenske konven-cije o ureditvi medsebojnih pravnih odmoš-jev. Nato je prešla skupščina na dnevni red in je kot prvi govoril o proračunu posl. Pu-celj. Vehementno je napadel radikalno stran-

ko, ker da se zbirajo v njej korupcionisti. Povdarjal je, da ni mogel kot minister uspeš-no delati samo vsled nesposobnosti radikal-nih ministrov. Ti očitki Pucelja so izvali med radikali ogorčene proteste in nastalo je tako hrupno prerakanje, da je moral predsednik sejo prekiniti. Ko je bila seja zopet otvorje-na, je poslanec Pucelj nadaljeval svoj govor in znova napadel radikale. Nato pa je napad Nemce in klerikalce, ker podpirajo vlado nasilja. V silnem hrupu je končal poslanec Pucelj svoj govor. V imenu vladne večine je odgovarjal Pucelju radikal Gavrilovič, ki se je čudil, kako je mogel poslanec Pucelj tako dolgo sedeti z radikali v vladi, če so pa ti tako slabi. — Nato je govoril Davidovičev Pera Markovič, ki je ostro napadal vlado. Tu-di med njegovim govorom je prišlo do vihar-nih preprirov. Nato je bila seja zaključena.

== Albanski in bolgarski četaši se priprav-ljajo, da vpadajo v našo državo. Iz Podgorice se poroča, da se v zadnjem času opazja živah-no gibanje albanske vojske. Novinci so bili pozvani, da pred svojim rokom nastopijo vojaško službo. — Po teh vesteh iz Skoplja se zbirajo albanski četaši na naši meji. Vsi so zelo dobro oboroženi in zelo dobro oblečeni. Vseh teh četašev je okoli 600 in pri-hajajo iz albanskega mesta Ankše. Oborože-ni so z bombami, bajonetmi, puškami ter imajo tudi strojnice. Uniforma je kombinirana italijansko-albanska uniforma. Četaši ne mi-slijo vdreti na naše ozemlje pred aprilom, ker čakajo, da ozelenje gozdi. Naše obmejne čete so podvzele vse potrebno, da prepreči-vpad četašev na naše ozemlje. Obenem se poroča, da se tudi pri Džumeji, Čustendili in Petriju opazja živahno gibanje bolgarskih četašev. Sodi se, da mislijo albanski in bol-garski četaši hkrati izvršiti vpad. — Alban-ska vlada je obveščena o namerah četašev, a še ni ničesar ukrenila proti njim. Sicer pa je nad vse verjetno, da je ona sama pomagala organizirati četaše.

== Pred drugo rusko-japonsko vojno? Zna-no je, da je Cangelin, diktator Mandžurije popolnoma v japonskih službah. Sedaj je Cangelinov poveljnik general Čang-Sung-čang prevzel borbo proti Kantoncem pred Sangajem. Jasno je, da bi v hipu, ki bi Cangelinova armada premagala kantonsko armado, postal Cangelin gospodar vse Ki-tajske. Obenem s Cangelinom pa tudi nje-govi gospodarji — Japonci. S tem pa bi bili prečrtani vsi sovjetski računi, da pride Ru-sija zopet do ledu prostega pristanišča. Od-te namere niso Rusi nikdar čisto odstopili. Zato je tudi razumljivo, da so pričeli zbirati sovjeti ob mandžurski meji silne vojaške čete, ki bi sigurno takoj vstopile v akcijo in bi bile kantonske čete ogrožene od Čan-golienove armade. Enako pa je tudi izven vsakega dvoma, da Japonci ne bi mirno gle-dali, kako pada pod udarci sovjetskih čet slava njihovega najemnika Cangelina, tem-več bi mu priskočili na pomoč. Tako bi moglo priti do druge rusko-japonske vojne, v ka-teri bi Japonsko Velika Britanija ravno tako podpirala ko pred 14 leti. Saj so njeni inte-resi danes ravno isti.

Tročki je zopet javno nastopil in bil od poslušalcev viharno pozdravljen. V svojem govoru je Tročki vehementno napadel Angli-jo, ki da skriva pod svojim sporom s sovjeti samo svoje imperialistične težnje.

== Pred bojem za Sangaj. S pohodom kan-tonskih čet na sever in severnih na jug od Sangaja se bliža odločilna bitka za Sangaj. General Čang-Sung-čang se dela danes še silno zmagne sigurnega. Angleškim novinar-jem je izjavil, da ima že sedaj 250.000 front-ne vojske in 250.000 rezerv. V kratkem pa mu bo poslal Cangelin še 250.000 mož, tako da bo imel v vsem za obrambo Sangaja 750 tisoč mož na razpolago. Z maršalom Sunom da je pregledal obrambne pozicije pred San-gajem in videl, da so odlične. Samo želi, da bi tu odbojeval s Kantonci odločilno bitko. Ta samozaveš Čanga pa ni dolgo trajala. Dopisniku »Timesa« je kmalu nato izjavil, da ima na razpolago samo 120.000 mož. Po zad-njih vesteh pa je bila še ta trditve pretirana in po angleških vesteh je za obrambo Sangaja na razpolago samo 80.000 kitajskih vojakov. — Značilno je tudi to, da se Čang silno boji atentata in da spi zato vsako noč na drugem kraju in vedno drugače oblečen. Maršal Sun živi v istem strahu in je že naprosil za do-voljenje, da sme prebivati v evropski nasel-bini. — Kantonska armada je že začela bom-bardirati pozicije severne armade pred San-gajem. — Poroča se, da so severne čete do-živele nov poraz od Kantoncev.

Ch. Lucietto:

69

Spomini francoskega vojnega detektiva.

James Meyer se je nasmehnil, potem pa je dejal: — Nič me ne bo kompromitiralo, kajti odklanjam vsako izpraševanje.

— Vas bomo že prisilili!
— Le poskusite!
— To bomo tudi storili! Kako se imenujete?
— Kaj Vas to briga! Sicer pa vedite, čeprav sem rojen v Nemčiji, sem ameriški državljani, in zagovarjati se boste morali pred mojim konzulom radi vsega, kar sem moral pretrpeti po svoji aretaciji. Jaz s to zadevo prav ničesar nimam opraviti. Prijatelj sem posestnika te hiše in da mu napravim uslugo sem šel v kavarno Borgone, iskat ta dva možaka...

— Pokazal je z očmi na mojega tovariša in na mene.
— Če sem prav razumel, je nadaljeval policijski šef, ste ravnokar priznali, da ste v zvezi ne samo z Bor-goncem, temveč tudi s posestnikom te hiše. Ali mi la-hko poveste njegovo ime?

— Ne, — je odgovoril James Meyer.
— Ker je v Vašem interesu, da ga skrivate; sicer pa kaj za to! To bomo zvedeli tudi brez Vas.

In obrnil se je proti detektivom ter jim dejal:

— Preiščite tega možaka!

To so takoj storili. Na tablo so zaporedoma po-lagali iz žepov špijona prav zanimive predmete: en browning, kompletno vlomilsko orodje, dinamično pa-trono, Bickfordovo vrvico, velik nož, napačen potni list in tako dalje.

Med temi stvarmi se je nahajala tudi srebrna ci-garetnica, katero je James Meyer neprestano po strani gledal.

Zato sem jo vzel v roke in jo skrbno pregledoval. Našel nisem nič posebnega, samo šest cigaret. Obrnil sem se k švicarskemu detektivskemu šefu in ga vprašal:

— Ali nimate morda na carinarni roentgenovega aparata za pregledovanje vsebine sumljivih kovčkov?

— Gotovo, — je odvrnil.

— Potem bi Vas prosil, če bi se podala tja, da pregledava te cigarete.

— Zakaj?

— Ker bi rad vedel, kakšne vrste tobak je to.

Tu me je detektiv že razumel.

— Šel bom z Vami, — mi je dejal, — že radi tega,

da Vas predstavim radiografu.

Četrte ure pozneje smo s pomočjo X-žarkov do-gnali krivdo Jamesa Meyerja.

V eni cigaret smo opazili temen predmet. Ko smo jo raztrgali, smo našli v njej papir, ki je bil skrbno zviti med duhanom.

Na tem papirju se je nahajala formula razstreljiva za razstreljevanje francoskih tovarn, ki so bile točno navedene.

Vpričo tega dokaza je moral James Meyer priznati.

Nekaj dni pozneje ga je vojno sodišče v Zenevi obsodilo na šest mesecev zapora in 5000 frankov globe. Razen tega je bil izgnan iz švicarskega ozemlja.

Njegovi sokrivci, Borgone in njegova tolpa, so bili tudi obsojeni in dobili različne kazni.

Nasprotno pa nismo nikoli mogli zvedeti za pravo ime nemškega Obersta, čeprav sem dal njegovo foto-grafijo tiskati v več tisoč izvodih in jo razposlal na vse kraje.

Vsekakor pa je bilo nevarni tolpi od sedaj naprej onemogočeno, da bi nam škodila, in odkar smo raz-krili nje tajno skrivališče, tudi o Oberstu nismo nikoli več kaj slišali.

Nekaj dni pozneje, ko sem končal to zadevo, so me poslali v zapadno Francijo, kjer se je nahajala tol-pa moških in žensk, ki je zelo vznemirjala javno mnenje.

(Nadaljevanje prih.)

Dnevne vesti

— **Hidroelektrična centrala na Krškem polju.** Vprašanje električne centrale na Krškem polju je rešeno. Zagrebški občinski svet je sklenil, da se centrala zgradi. Sprejeta je bila ponudba »Motor Columbus«, kot najbolj ugodna, dasi, kot se trdi, ne odgovarja v sedanjih obliki interesom Zagreba. Zagrebška mestna občina hoče namreč, da bi bila hidrocentrala njena izključna last. V principu je vprašanje rešeno, pogajanja se nadaljujejo.

— **Narodna enciklopedijec** Občina Vinica se je pritožila zoper naredbo velikega župana glasom katere bi bila vsaka občina prisiljena naročiti »Narodno enciklopedijo«. Upravno sodišče je izdalo sledečo razsodbo: V imenu Njegovga Veličanstva kralja! — Upravno sodišče je pod predsedstvom predsednika upravnega sodišča g. dr. Ivana Vrtačnika, v prisotnosti upravnih sodnikov: 1. dr. Ljudevita Branceta, 2. dr. Henrika Steške, dalje zapisničarja dr. Stempiharja na tožbo občine Vinica zoper odločbi 1. velikega župana ljubljanske oblasti z dne 3. decembra 1926, št. S 2576-2 glede naročbe Narodne enciklopedije, 2. sreznega poglavarja v Črnomlju z dne 15. nov. 1926, št. 3965, glede naročbe Službenih Novin za občino ad 2. na nejavni seji dne 10. februarja 1927, ad 1. dne 24. februarja 1927 izvedeni ustni razpravi in sicer po zaslišanju poročila sodnika poročevalca in v odsotnosti redno vabljenih strank odločilo o razsodbi tako-le: Tožbi se, v kolikor je naperjena zoper odlok velikega župana ljubljanske oblasti z dne 3. decembra 1926, št. 2576-2 ugodi in izpodbijani upravni akt zaradi nezakonitosti razveljavi. V kolikor pa je tožba naperjena zoper odlok okrajnega glavarja v Črnomlju z dne 15. nov. 1926, št. 3965, se kot nedopustna zavrne. — Nato slede razlogi.

— **Sprejemi v železniško službo.** Po odločbi prometnega ministrstva je direktorjem državnih železnic vsled bližnje reorganizacije železniške službe sprejemanje v železniško službo brez izjem zabranjeno. Prošnje za sprejem se bodo brez navedbe vzroka odklanjale. Radi sprejema v železniško službo naj se torej do nadaljnjega nihče ne obrača na ustanove prometnega ministrstva.

— **Oblastna skupščina ljubljanske oblasti.** Oblastna skupščina ljubljanske oblasti, ki se je dne 4. marca 1927 ob 4. uri popoldne v zbornici mestnega magistrata, na kar se članstvo ponovno opozarja radi poliošteviline udeležbe.

— **Društvo konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije** ima dne 19. marca svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Poročila odborov. 2. Poročila nadzorstva. 3. Volitev novega odbora. 4. Predlogi. 5. Služajnosti. — Občni zbor se vrši v knjižnični dvorani velikega župana mariborske oblasti v Mariboru. — Če bi bil ta zbor ob napovedani uri nespletno, se bo vršil drugi pol ure pozneje, po št. 16. društvenih pravil sklepčen ob vsakem številu navzočih. — Odbor.

— **Kolo jahačev in vozačev Prestolonaslednika Peter v Ljubljani** je imelo 28. februarja t. l. svoj letni občni zbor in so bile pri tej priložnosti na predlog društvenega predsednika g. Tripkoviča odposlane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, prestolonasledniku Petru kot pokrovitelju društva ter ministri- ma vojske in poljoprivrede. Iz podatkov, ki so jih podali v svojih poročilih predsednik in odborniki, se vidi, da društvo izvanredno lepo napreduje. Samo jahalna šola šteje že čez 30 članov, a letos se nam po dolgih letih zopet obetajo velike kaske, je galopne dirke, daljno jahanje in voženje, jespenski lovi itd. Društvo namerava kupiti jahalne konje, ki bodo članom društva na razpolago. — Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani.

— **Za invalida — mlinarja** je daroval na neašo notico neimenovani 100 Din. Denar hrani uprava »Narodnega Dnevnika«.

— **Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani** se razpisuje službeno mesto strokovne učiteljice za prirobojevanje in šivanje perila. Za to mesto se zahteva šolska kvalifikacija za II. kategorijo po uradniškem zakonu. Prošnje, opremljene po št. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in naslovljene na ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu naj se vložijo do 15. marca 1927 pri ravnateljstvu Tehniške srednje šole v Ljubljani.

— **Natečaj.** Občina Kičevska v bitoljski oblasti bo letos izvršila nivelacijo in regulacijo trškega načrta. Izdelal se bo ta načrt po osebi, ki se bo pogodila neposredno z imenovano občino. Osebe, ki imajo kvalifikacijo za izdelavo tega načrta, naj se javijo pisnim putem do 15. marca občinskemu sodu v Kičevu.

— **Iz državne službe.** Upokojen je tajnik pri velikem županu mariborske oblasti Anton Logar.

— **Zvišanje pokojnine na Češkoslovaškem.** V kratkem bo vsem češkoslovaškim vpokojencem, ki so bili vpokojeni pred letom 1919, zvišana pokojnina za 20 odstotkov.

— **1670 razporek in ločitev zakonov na Češkoslovaškem** tekom enega leta. Po statistiki, ki jo je izdal pravkar praški mestni statistični urad je bilo leta 1925, v Pragi 768 razporek in 895 ločitev zakonov, 7 zakonov pa je bilo proglašanih neveljavnim. Na zahtevo moža so ločila sodišča 166 zakonov ter izrekla 431 sodb na razporeko. Na zahtevo žen so bilo 294 zakonov ločenih in izrečenih 320 sodb na razporeko, na obojestransko zahtevo je bilo ločenih 308 zakonov ter izrečenih 144 sodb na razporeko. Največ zakonov gre narazen v starosti med 25 in 39 leti.

— **Antisemitične dijaške demonstracije v Szegedu.** Madjarski prosvetni minister Okleberg je obiskal te dni univerzitetno kliniko v Szegedu. To priložilo so uporabili dijakci za demonstracijo zoper profesorja Adama in žide v obče. Velika povorka je kora-

kala po mestu ter prepevala antisemitične pesmi. Končno so se ustavili dijaki pred univerzo, kjer so hoteli prirediti prosvetnemu ministru mačjo godbo. Prosvetnega ministra pa takrat slučajno ni bilo na univerzi, predno je prišel je pa policija fante razpodila.

— **Radiotelegrafična zveza Madrid—Buenos Aires.** Kot poročajo španski listi, se vrše med špansko vlado in radiotelegrafično družbo v Argentini pogajanja glede vpostavitve radiotelegrafične zveze Madrid—Buenos Aires. Pozneje naj bi se vzpostavila tudi radiotelefonična in fotografična zveza.

— **Tramvajska nesreča v Beogradu.** Niso še pretekli 4 dnevi, odkar se je pripetila v Beogradu tramvajska nesreča in že poročajo o novi. Predvčeršnjim ob 7. jutraj je povozil v Ratarski ulici tramvaj mizarskega vajenca Dušana Miletića, ki je obležal na mestu mrtve. Nesrečo je zakrivil sprevodnik, ki nima niti strokovnega izpita.

— **Končno se mu je vendarle posrečil samomor.** Predsinočnim je opazil čuvaj na progi Subotica—Sombor pozno v noč človeka, ki se je zamišljen šetal ob progi. Čuvaju se je zdel človek sumljiv, pa ga je vprašal, kaj da čaka in dela na progi. Neznavec mu je rekel, da se piše Ivan Takač, 55 let star, stanujoč v Subotici, da se je naveličal življenja in da namerava skočiti pod vlak. Ker je bil Takač precej pijan, se je dal slednjem čuvaju prepričati, da ga je odpeljal na njegov dom. Jutraj je odšel Takač z doma ter ga ni bilo h kosilu. Ko je šla popoldne njegova žena na podstrešje, ga je našla obešene na podstrešnem tramu.

— **Ciklon v loirskem ozemlju.** Te dni je besnel v loirskem ozemlju silen ciklon, ki je povzročil na 15 km širokem in 80 do 100 kilometrov dolgem pasu med Toursom in Vouvrayem ogromno škodo. Ciklon je odnašal strehe in ruval drevesa.

— **Novi zemeljski plazovi v Roquebillere-u.** Iz Nize poročajo o novih zemeljskih plazovih v Roquebillere-u. Plazovi so odnesli ostanek občinske hiše in bolnice v reko Vésubie. Če se bodo plazovi ponavljali, ne bo ostala od Roquebillere-a niti ena hiša. Tudi v bližini občine Belvedere so se jele pojavljati na gori sumljive razpoke, vsled česar bo vas najbrž že te dni evakuirana.

— **Otroci naj se ne igrajo z orožjem.** Na Dunaju sta se večbala te dni v borenju s fletom 16 letni učencev grafičnega zavoda Adolf Schmidt in njegov bratranec, 17 letni trgovski nastavljenec Leopold Breier. Pri tem je bil zadnji smrtonosno poškodovan.

— **Iz ljubosumnosti ustrelila moža.** Te dni se je odigrala v Berlinu krvava tragedija. V terek jutraj je odjeknil v spalnici trgovca Ratzlassa nenadoma strel. Hip nato je prihitela vasa zasopljena njegova 35 letna žena iz spalnice v kuhinjo, kjer so se pripravljali otroci ravno v šolo ter zaklicala služkinji: »Zgodila se je nesreča.« Služkinja je takoj pohitela v spalnico in našla Ratzlassa v postelji mrtvega. Soproga je izjavila na policiji, da je izvršil njen mož samomor. Pri likom nadaljnega zasliševanja pa se je zapletla v protislovja ter končno med krčevitim jokom priznala, da je ona sama ustrelila moža, medtem ko je spal. Zvedela je bila namreč, da jo mož vara z neko drugo ženo.

— **Vlom v sodno poslopje v Iglavi.** Te dni so vlomili v sodno poslopje v Iglavi nezna- ni lopovi, ki so razbili blagajno ter odnesli 800 Kč v gotovini ter razne depozite, med drugim colier, vreden okoli 1000 Kč. Onega, kar so nameravali ukrasti, namreč nekih dragocenih slik, niso dobili, ker so bile shranjene drugje. Svedroci so hoteli vlomiti nato še v davkarijo, kjer so bili pa prepojeni.

— **Nečloveški sin.** Iz Varšave poročajo: V Biskupicah je umoril neki odpuštenj kaznjence Dunjec, ki je pravkar odsedel večmesečno ječo, ker je pretepel svojo 60 letno mater, svojega 70 letnega očeta in svojega svaka s sekuro, svojega brata in svoje sestre pa je smrtno nevarno poškodoval. Divjak je bil aretiran.

— **Na svatbi ustreljen.** Iz Varšave poročajo: V selu Dobrowski se je poročil premožen kmet. Okoli polnoči se je pojavilo med veselimi svati par maskiranih s puškami oboroženih mož. Dejali so, da so prišli zato, da bi se nekoliko pozabavali. Kmalu nato je hotel eden od njih plesati z nevesto. Vsled tega je nastal prepir, tekom katerega je bil ženin ubit, nakar so možje s krinkami pobegnili. Policija je ugotovila, da gre za tri od neveste zavrnjene snube. Fantje so pod ključem.

— **800 plemičev v nemški armadi.** Iz proračuna nemškega vojnega ministrstva je razvidno, da je od 729 oficirjev, ki so zaposleni pri raznih komandah 111 plemičev, dalje je od 1512 infanterijskih oficirjev 265 plemičev. Plemstvo pa je primeroma neznatno zastopano pri pionirskih in tehničnih četah, kjer se zahteva gotova predizobrazba in nekoliko več znanja. Od 77 pionirskih oficirjev so samo trije plemiči. Pravtako je pri artiljeriji, kjer je izmed 589 oficirjev samo 21 plemičev. Pri kavalteriji pa je od 595 oficirjev 265 plemičev. Vsega skupaj je od 3798 oficirjev 781, torej okoli 20 odstotkov plemičev. Od 42 generalov je 25 plemičev torej okroglo 60 odstotkov, od 105 polkovnikov pa 45 plemičev. Razen tega eksistirajo v sedanjih nemški armadi, prav tako kot pred vojno gotovi polki, katerih oficirskim korom pripadajo poveljini plemiči. Tako n. pr. je pri 9. Potsdamskem pešpolku od 69 oficirjev 25 plemičev, pri 5. konjeniškem polku pa od 32 kar 22 plemičev. »Berliner Tagblatt« ugotavlja v enem od zadnjih uvodnikov: Naša vojna morarica šteje 9935 mož, ki imajo 4979 predpostavljanih. Na dva moža pride torej en predpostavljeni. Dalje ima marina 3758 podčastnikov, 1718 sistemiziranih in 204 nesistemizirane uradnike, 1538 pisarniških moči, 2000 paznikov, delavcev itd. Vsega skupaj znaša število komandantov in pomožnih moči 10

tisoč broječe pomorske vojske, par tisoč glav več kot število možva.

Vesten predsednik Lord Colroy je bil predsednik neke otroške bolnice v Londonu. Nekoč je prišel na sejo ravnateljstva pol ure prepozno. Opravičil se je radi svoje nemarnosti ostalim odbornikom ter kaznoval sam sebe na 5 funtov (1375 Din) globe.

— **Odkrit zlat zaklad.** Te dni so popravljali v Varšavi palačo generalnega štaba. Tri tem delu so našli v neki sobi vzdano oklepno blagajno, kjer je bilo deset otmotov zlata v skupni teži 41 kg. Doslej se še ni ugotovilo, kdo bi bil utegnil vzidati ta ogromni zlati zaklad in kdaj se je to zgodilo.

— **Olimpijada leta 1932.** Se vrši v Washingtonu. Amerika bo pri prihodnjem kongresu mednarodnega olimpskega komiteja predlagala, da se olimpske igre leta 1932, vrše v Washingtonu, mesto v Los Angeles. Amerikanci nameravajo sezidati v Washingtonu gigantski stadion, ki bo imel prostora za 100 tisoč gledalcev.

— **P. n. prejemnikom položnic št. 14066!** Lastnik tek. računa pri poštni hranilnici tem potom prosi vse p. n. prejemnike, da radevolje blagovolijo ugoditi po volji in možnosti vsebini okrožnice, ki so ji istočasno prejeli s položnico. — Podporno društvo slepih v Ljubljani.

Ljubljana.

1. — **Organizacije in delovanje stalne gasilske straže in gasilskega urada za leto 1926.** Koncem leta 1926 je imelo ljubljansko poklicno gasilstvo: 1 poveljnika, delovodjo, 1 članarja, ki je obenem šofer, 1 vrstarja, 2 šoferja, 6 gasilcev, 2 telefonista, 1 reševalca. Mestno poklicno gasilstvo je imelo dne 31. decembra 1926 poleg poveljnika s telefoni- sti in reševalci vred 13 moč, torej dva manj kot 31. decembra 1925. Stalna gasilska straža je v letu 1927. vršila svoj posel z dobrim uspehom, imela je: 4 velike požare, 3 srednje požare, 8 malih požarov, 1 gozdni požar, 13 dimniških požarov (to so naznanjeni požari, pri katerih pa gasilska straža ni prišla do delovanja), 3 nesreče in 20 intervencij ob času poplave. Vaj in predavanj je imela gasilska straža le 2, od katerih je bila ena zelo težka in sicer na Ljubljanski grad in katero je vodil, odnosno imel g. Furlan. Gasilskih straž in inšpekcij je bilo v dram- skem in opernem gledališču 48. Tudi je sodeloval gasilski urad pri obrtnih in grad- benih komisijah. Reševalni oddelek, ki je pridjeljen stalni gasilski straži, je prepeljal 1789 ranjencev in bolnikov. Rešilni avto je prepeljal 530 ranjencev in bolnikov. Stalna gasilska straža razpolaga: z 1 motorno briz- galno, opremljeno z vsemi potrebščinami (Rosenbauer odn. Steyr 1923), z 1 orodnim Fiat, avtom z različnim gasilskim orodjem in pripravo, z 1 sanitetnim avtomobilom (Steyr) 1925, z časosno shranjenim osebnim avtom »Praga« za požare, 1149 m slabih cevi, 4 na- stave, 8 lestev ter potrebno obleko, opravo in obutev. Nujne potrebe: 1 priklonno mo- torno brizgalno, 1 tovorni avto, 1 drča, ki bi bila obenem lovnica, 2 aparata za gašenje mineralnih olj, 12 gasilskih mask proti di- mu, 500 m surovih cevi, 4 gasilce (1 šofer, 1 električar, 1 mizar, 1 krojač, katere bi bilo sprejeti in izvežati za gasilce).

2. — **Sestanek hišnih posestnikov ljubljanskih.** Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani vabi vse ljubljanske posestnike in posestnice na sestanek v petek, dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer na verandi hotela Union radi potrebnih ukrepov proti previsoki ocenitvi lastnih stanovanj in lokalov. Da pokažemo v tem vprašanju popolno solidarnost je potrebna obilna udeležba.

3. — **Pogreb pol. poveljnika Slanovca.** Včeraj, ob 4. uri popoldne se je vršil iz hiše žalosti na Krakovskem nasipu pogreb nenadno preminulega policijskega poveljnika Slanovca. Pogreb je pokazal vso priljubljenost in spoštovanje, ki ju je pokojnik užival. Po- leg sorodnikov in skoro korporativnega zbora policijskih uslužbencev so se udeležili pogre- ba tudi številni zastopniki vseh državnih ura- dov ter ostalo občinstvo. Pokojnik je v slovo zapelo pevsko društvo »Krakovo-Trnovo« le- po žalostno, vojaška godba pa je igrala žal- ne koračnice. Ob krsti je korakala častna straža. Ostalo občinstvo je napravilo Slanov- cu na njegovi zadnji poti časten špalir.

4. — **Predavanje v Radioklubu.** V četrtek, 3. t. m. bo v klubovem lokalu na veleselju predaval gospod Povše o sistemu in izgradbi anten. Po predavanju praktično sprejemanje. Člani in prijatelji kluba vljudno vabljeni.

5. — **Društveni sestanek »Svete vojske«** se vrši danes ob 20. uri v klavirski sobi moškega učiteljske s sledečim dnevnim redom: 1. Ugovori zoper treznost, predava g. J. Lindič; 2. Treznost — temelj preroda, predava g. Koler; 3. Deklaracija: »Brezdomci«, dekla- mira Mario; 4. Odločki zavrnjenega dnevnika, M. Kunčič. — Vabljeni vsi, ki ste odločeni sodelovati pri važnem kulturno-socialnem delu! Brez treznosti je vsak napredek ne- mogoč!

6. — **Slovensko planinsko društvo v Ljubljani** priredi v petek 11. marca ob 20. (8.) uri zvečer v dvorani hotela Union skiptično predavanje. Predaval bo prof. J. Mlakar o Vel. Kleku in Jungtravi. — Rezervirani sede- ži po 10 Din, ostali sedeži po 5 Din, stojišča po 2 Din. Predprodaja vstopnic v trafikii Uni- ona, na večer predavanja pri blagajni.

7. — **Občni zbor ljubljanskega občinskega odbora Rdečega križa** se vrši v petek dne 4. marca t. l. ob 16. uri v zbornici mest- nega magistrata v Ljubljani.

8. — **Občni zbor Zveze obrtnih zadrug.** V nedeljo dne 6. marca ob 9. uri dopoldne se vrši v dvorani Mestnega doma redni letni občni zbor Zveze obrtnih zadrug.

9. — **V društvu »Sočar«** predava v soboto 5. t. m. v restavraciji Ljubljanskega dvora g. prof. dr. Vinko Šarabon o temi: »Po svetu okoli«. Ta tema bo obsegala pregled svetov- nih, političnih, športnih, gospodarskih in dru-

gih dogodkov v preteklem letu. Predavanje bo prosto. Začetek točno od pol 9. uri zvečer. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Vstop vsem prost.

10. — **Kdor se zanima za produkcijo in izvoz koncentriranih sokov,** naj blagovoli javiti svoj naslov »Brezalkoholni Produkciji«, Ljublja- na, Poljanski nasip 10.

11. — **Vlom.** Brivski mojster Ivan Kosce je šele pred kratkim odprl in okusno opremil brivnico v Prisojni ulici. Te dni pa ga je obiskal pomoči vlomilec in mu odnesel 210 Din gotovine ter več brivskega orodja, tako, da je mož zelo občutno prizadet.

12. — **Tatvine v Ljubljani.** Sestri Vekoslavi Danai v Marjanišču je neznan tat ukradel 300 Din vredne gosli. — Mariji Kokaljevi v Ženski bolnici je bilo ukradenih 200 Din. — Aretirana je bila neka revna ženska, ker je kradla stare kosti na kolodvoru ter jih pro- dajala nato trgovcem s kostmi.

Maribor.

m— **Prosta stanovanja** Gregorčičeva uli- ca 4-II.: 3 sobe, kuhinja in pritlikline od stranke Pet. Kosič; 2. Koroška cesta 18, dvor- rišče: soba, kuhinja in pritlikline od Alojzija Weitzlerja; 3. Linhartova ulica 14, podstreš- je: soba, kuhinja in pritlikline od Terezije Mezingerjeve; 4. Židovska ulica 5: soba, kuh- inja in pritlikline od stranke F. Šlik; 5. Kr- čevina, Aleksandrova cesta 146: soba s šed- dilnikom od posestnika Štefana in Terezije Koren. Prošnje je vložiti do jutri.

m— **Jugoslovanska Matica v Ptuj** ima dne 5. t. m. ob 19. uri v Narodnem domu svoj redni letni občni zbor. — Vabljeni so člani in narodno občinstvo.

OTVORITEV NOVE PROMETNE PISARNE.

Pred dnevi smo prinesli inserat, v katerem Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani naznanja otvoritev nove prometne pisarne za nakup in prodajo hiš in zemljišč ter oddajo in zamenjavo stanovanj. Ker podjetje ni usta- novljeno radi dobička, temveč v svrhu dosege prave vrednosti in prodajo danih objektov, je nova pisarna velikega pomena za naše gospo- darstvo. Zlasti pri oddaji stanovanj bo lahko izdatno pripomogla, da se bodo s prenehan- jem stanovanjske zaštite stanovanja oddaja- la za razmeram primerno najemnino. Zato pisarno vsakemu prodajalcu in kupcu toplo priporočamo.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

3. marca, četrtek: Pri lepi krčmarici. Red C.
4. marca, petek: zaprto.
5. marca, sobota: Ugrabljeni Sabinke. — Red D.
6. marca, nedelja: ob 15. uri pop. Triglav- ska bajka. Ljudska predstava pri zni- žanih cenah. — Izven.
7. marca, ponedeljek: Gobsek. — Red E.
8. marca, torek: Recitacijski večer. Pesmi Kosovela. — Izven.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

3. marca, četrtek: zaprto.
4. marca, petek: Tannhäuser. — Red B.
5. marca, sobota: zaprto (generalna).
6. marca, nedelja: Tajda ali Kompostelski romarji, premijera. — Izven.
7. marca, ponedeljek: zaprto.
8. marca, torek: Così fan tutte. — Red C.

Abonente opozarjamo na spremembo dram- skega repertoarja, ki je bil potreben vsled tega, ker leži g. Levar bolan na španski.

P. H. Sattner: »Tajda«, izvirna slovenska opera. V nedeljo, dne 6. t. m. se poje v operi prvkrat nova slovenska opera: »Tajda ali Kompostelski romarji«, za katero je napisal libreto dr. Pregelj, uglašil pa jo je eden naipogostnejših slovenskih skladateljev, mož, ki je tako srečno obogatil našo izvirno glasbeno literaturo z večjim številom obšir- nejših del, ki so izredno priljubljena ter se zelo pogosto javno izvajajo, ne samo v Slo- veniji, ampak tudi izven naših ožjih meja, to je konzistorijalni svetnik, član ljubljanske frančiškanske družine, p. H. Sattner. Na mi- sel, da se loti tudi slovenske opere, ga je spravil pravzaprav slovenski skladatelj dr. Fr. Kimovec in sicer po koncertu, na katerem je ljubljanska Glasbena Matica z naj- večjim uspehom izvajala Sattnerjevo kompo- zicijo »V pepelnici noči«. P. Hugolin, skro- men kakor je, se od začetka ni mogel spriz- jazniti s to mislijo, a vendar mu ni šla iz glave. Peljal se je v Kranj k prof. dr. Pre- gelju ter ga naprosil, da mu napiše prime- rno libreto. V treh tednih je bil z njim go- tov in ko so ga strokovnjaki pregledali, so nasvetovali le nekatere premembe, ki so se tudi izvršile. S komponiranjem opere je za- čel skladatelj l. 1922. in 9. septembra 1925 je bil popolnoma gotov s klavirskim izvele- kom in orkestralno partituro celega dela, ki obsega tri dejanja. — O zasledbi opere in posameznih vlogah jutri. Opozarjamo pa, da je predprodaja vstopnic že v teku.

Članica ljubljanske opere gospa Marija Za- ludova je gostovala v minulih dneh v Za- grebu v vlogi Amelije v Verdijevi operi »Ples v maskah«. Celokupna zagrebška kri- tika se nad vse pohvalno izraža o tej odlični pevki ljubljanske opere. Novosti pišejo, da je odpela svojo težko partijo z neverjetno fi- nostjo in z odličnim zvokom svojega glasu. Pravijo, da ni prav nič čuda, ako trdi slavni češki dirigent Nedbal, da ima Zaludova ene- ga najlepših sopranov, kar jih ima Češko- slovaška. Enako priznava piše tudi Morgen- blatt, ki visoko ceni njeno glasbeno kulturo in muzikalnost sploh. Kritiki trdi, da je od zagrebških nastopov pred dobrim letom iz- redno napredovala.

Ljuba D. Jurković:

ZIVLJENJE IN DELO NA NAŠI UNIVERZI.

Večkrat se je že mislilo na osnove bolniške blaginje, ki bi izpolnila to praznino in na ta način izvršila to socialno dolžnost do bolnih dijakov in to po primeri sličnih ustanov za delavce in javne nameščenice, toda nikdar ni bilo mogoče uresničiti te misli.

Svet sluhateljcev ljubljanske univerze je stremel za tem, da stori vse, kar je mogel v tem pogledu storiti, toda ni našel, kar se zdi zelo čudno, pri ministrstvu prosvete razumevanja za to stvar. To je še bolj čudno, če se poudari, da se je od ministrstva zahtevalo samo to, da z uredbo na katerikoli način sankcionira sklep sluhateljcev samih, da se mora vsako večeriti pri bolniški blaginji in da je prisiljen, da plača potrebno članarino. To se je zahtevalo radi tega, ker je to v živem interesu sluhateljcev samih. Brez takega obveznega članstva ne bi mogla bolniška blaginja funkcionirati.

Potrebno je torej, da apeliramo na javnost in na narodne poslanke, da uvidijo potrebo te socialne ustanove, in da omogočijo pri redakciji univerzitetnega zakona osnove take ali podobne socialne študentske ustanove. To je vprašanje narodnega zdravja in narodne bodočnosti.

V koliko se tiče ta stvar študentov samih, so oni že dovršili delo za njeno organizacijo; sedaj pa potrebujejo samo prva sredstva za začetek dela. Minister za prosveto je v narodu novega proračuna zahteval kredite za pomoč dijaškim bolniškim blaginjam in nadejamo se, da bo tekom časa nakazan tudi nam kak znesek.

5. Sport.

Sportna zavest je pri ljubljanskih študentih ravno tako krepka. Obstoji tudi eno akademsko društvo (»Primorje«), toda ono se bavi le z nekaterimi sportnimi panogami. Naš svet je že sestavil pravila za organizacijo »Sportne reprezentance sluhateljcev ljubljanske univerze« in bodo te dni dovršena vsa pripravljana dela, tako, da bomo imeli organizacijo, ki bo predstavljala vso sportno moč ljubljanskih študentov.

SSLU je stopil v stike z internacionalno dijaško sportno zvezo ter je že pozvan na mednarodno tekmo, ki se bo vršila v Rimu meseca septembra t. l. ob priliki kongresa mednarodne dijaške konfederacije (CIE). Priprave za to tekmo so se že začele. Ministrstvo prosvete se je naprosilo za podporo, tovariši v Beogradu in Zagrebu pa so pozvani, da skupno nastopimo.

(Dalje prih.)

ŠAHOVSKI TURNIR V NEWYORKU.

VIII kolo.

V torek je bilo odigrano osmo kolo. Partija Capablanca-Niemcovič je končala remis, pravitako partija Aljehin-Spielmann, partija dr. Vidmar-Marshall pa je bila prekinjena.

Stanje po VIII. kolu: Capablanca 6, Niemcovič 5 (1), Aljehin 3 (1), Spielman 3, dr. Vidmar 2½ (2), Marshall 1½ (2).

KRATKE VESTI.

Demisijo poslanca dr. Basarička je vodstvo HSS sprejelo. Mesto dr. Basarička pride kot poslanec v skupščino kmet Josip Sarij.

Vojaska diktatura je uvedena v Chili. — Predsednik vlade, general Libanex je razpustil parlament in prevzel vso oblast.

Med Francijo in Ameriko je bil dosežen začasni sporazum glede odplačevanja francoskih vojniš dolgov.

Grčija je predlagala naši vladi obnovo pogajanj za sklenitev trgovinske pogodbe. Naša vlada zahteva, da grška vlada najprej pojasni, kaj je z dogovorom, sklenjenim za časa vlade Pangalosa.

Po francoskih vesteh je zopet izbruhnila vstaja v španski maroški coni.

Stalin, sedanjí diktator Rusije je zbolel na želodnem raku. Zdravniki pravijo, da so njegovi dnevi šteti.

Sport.

Previdnost pri sunkih z glavo! Ker se kmalu odpre nogometna sezona, ne bo odveč, če opozorimo naše nogometaše na izvajanja nemškega zdravnika dr. Grünwaldta glede sunkov z glavo. — V zadnjih letih se v nogometu vedno večjem obsegu uvajajo sunki z glavo, tako, da se tudi žoga, ki se jo vjamie lahko na drug način, prestreže z glavo. Nočemo preiskovati, če je ta način tehnična potreba, ali se pa uporablja samo radi publike, ki ji taki sunki očividno ugajajo. Vendar pa lahko vsak uvidi, da ima večje število glavnih sunkov lahko zelo slabe posledice za igralca, kajti vpliv zaporednih udarcev ima isti vpliv, kakor enkratni trauma, t. j. poškodba z rano ali brez nje. Nevarnost se še poveča s tem, da je lobanja igralca na enem ali več mestih tanjša in tedaj bolj sprejemljiva za poškodbe, ali pa s tem, da je žoga radi vlage posebno težka, pa tudi trša in bolj hrupava, posebno če je nova in na šivih še neobrabljena. In če zasledujemo statistiko neizgovor pri nogometu, najdemo n. pr. v letu 1912, da odpade od javljenih poškodb tri četrtine na poškodbe

ekstremitet, nastale vsled slabo usmerjenih sunkov z nogami; vendar pa se ni pripetil noben smrtni slučaj, kar je pri pravilnem načinu igre tudi umljivo.

V zadnjem času pa se je zgodil slučaj, ki zasluži, da ga zabeležimo. 3. avgusta 1924 je pri neki nogometni tekmi v renskem mestecu K. neki igralec opetovano prestregel žogo z glavo, tudi če je bila podana še s tako silo. Žoga pa se je bila vsled mokre zemlje zelo navzela vlage in je bila tedaj izredno težka. Po končani igri so se podali igralci v garderobo, kjer je začel dotični igralec tožiti, da ga boli glava; začela se ga je lotevati omotica, tako da je moral sedeti; čez nekaj minut se je njegovo stanje tako poslabšalo, da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer je še isti večer umrl.

Ko so ga obducirali, so ugotovili, da je bil šele 20letni mladenič izredno krepak in dobro razvit; na koži ni bilo opaziti nikake zunanje poškodbe in vse kosti lobanje so bile intaktno. Na možganski mreni pa so našli na desni strani za dlan veliko krvno sesedlino, 3 mm debelo. Skoraj gotovo mu je počila mala žila, ki je povzročila smrt. En sam sunek z glavo bi mu ne bil škodoval; ponovnih sunkov pa primeroma tanka lobanja ni mogla vzdržati.

Nikdar razun v najnujnejših slučajih torej ne prestrezajmo žoge z glavo, posebno ne pri deževnem vremenu, ki napoji žogo z vlago, pa tudi pri novih žogah se temu izogibajmo, ker so bolj elastične, pa tudi bolj trde kakor stare, že obrabljene. Če pa vžlic temu kak igralec ponovno lovi žogo z glavo, je stvar sodnika, da to prepreči.

BORZE.

Ljubljana, 2. marca. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 87 — 88, Vojna škoda 344 — 0, zastavni in komunalne Kranjske 20 — 22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantilna 98 — 100, Praštedion 925 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Strojne 85 — 0, Trbovlje 0 — 420, Vevče 120 — 0, Slavbna 50 — 65, Sešir 104 — 0. — Blago: Zaključenih 5 vagonov lesa. Tendencen za les čvrsta, za deželne pridelke nespremenjena.

Zagreb, 2. marca. Devize: Newyork ček 56.75—56.95, London izplačilo 275.48—276.78, Amsterdam izplačilo 227.95—228.55, Italija izplačilo 248.67—250.67, Dunaj izplačilo 1348.2 do 1351.2, Pariz izplačilo 222.5—224.5, Svica izplačilo 1094—1097, Praga izplačilo 168.3 do 169.1.

To in ono.

PRIZORI IZ KITAJSKEGA UPORA.

»Kitajska vestja ima, kljub temu, da je situacija zelo kritična, tudi svoje svetle strani«, piše angleški poročevalec Sir Percival Phillips iz Hankana. »Na Kitajskem je vse tako drugače kakor v Evropi, da se mora čuditi tujec na vsak korak. Množica se zbira srdom in sovraštvo v srcu, končno pa — izbruhne v smeh. Na vogalu ceste vidiš smrt v prihodnjem trenutku pa se razkrinka kot nedolžen šaljivec.« Phillips je narisal par teh scen »smejočega upora«: suhokrak infanterist ustavi dva Angleža, maha pred njihovi očmi s svojim dolgim bajonetom. Njegov suhi obraz je skremžen od sovraštva; enega se je že dotaknil z ostjo. Angleža to ne spravi z ravnotežja; smehljaje ename avojo čepico ter jo natakne na bajonet. Vojak pogleda na čepico ter se zareži. Nenadoma se zasmejejo pristrčno on in njegovi tovariši. Angleži se odstranijo, ne da bi jim delal kdo ovire.

Drug vojak stoji na straži pred vhodom glavne pošte. Tolpa pobesnelih zikšakuljev se je pred njegovimi očmi spopadla in zdi se, da bo na vsak način tekla kri. Vojak zre besno na množico, na blato in dež, ki lije kakor iz škafa. Intervenira pa ne: ukradli so mu dežnik.

Besna množica se gnet pred vrati aziatske petrolejske družbe. Stvar izgleda zelo nevarna, kakor pač pri vsakem ljudskem navalu v Hankau-u. Divji kriki, psovane in zmerjanje se razlega krog in krog. Pred zmerjenim vdom stoji dva policijska stražnika ter zadržujeta množico. Za množico stoji je uslužbenec. Nenadoma izbruhne splošen krahot: paj pisarniških uslužbenecv krmi policajce skozi železno mrežo s pecivom.

Množica dere in se preriva skozi Pekingško cesto divje tuleč: »da, da!« (Smrt, smrt!) Za nekim Evropejcem lete veliki kamni, ki bi ga sigurno ubili, če bi ga zadeli. Na oglu stoji majhna evropska deklica. Prihaja iz šole s knjigami v roki; ne more imeti dosti nad 7 let. Mirno zre v skremžene obraze Kitajcev. Nenadoma se spotakne neki kuli in pade. Mal deklica se zasmeje, ko kuli zopet vstane, kuli se zakrohota in gre dalje. Tudi množica se jame krohotati ter pušči malo deklico z njenimi knjigami mirno oditi.

F. Britten Austin:

Pariška obleka.

»Da... toda... s pomočjo kakšnega čudeža ste odkrili to skrivnost?«

»S tem, da sem uporabljal svoje oči,« pojasni mr. Quentin Quayne, »cesar niste pozabili samo vi, nego — kar moram posebno obžalovati — nego tudi moj asistent. Če bi vidva natančneje opazovala novo pariško obleko gospe Dubois, potem bi opazili na pasu tudi posebno znamenje.« Mr. Quayne se vsede, vzame beležnico iz žepa in jo odpre. »Spiralast vzorec malih modrih krogov. Če bi še natančneje opazovali, bi opazili tudi, da so nekateri krogi temnejši od drugih in da so medsebojno neenakomerno razdaljeni. Pa si boste lažje predstavljali...« Šef nariše spiralo iz malih krogov, nekaterih praznih, drugih polnih:

»Ali kaj vidite v tem?«

Oba odkimava.

»Ne?«

»Dobro, recimo, da pomenijo prazni krogi pike in polni črtice. Preglejmo torej spiralo. Upam, da poznata oba Morsejeve znake?«

»Pazi na rob!«, vzklikneva, ko prečitava.

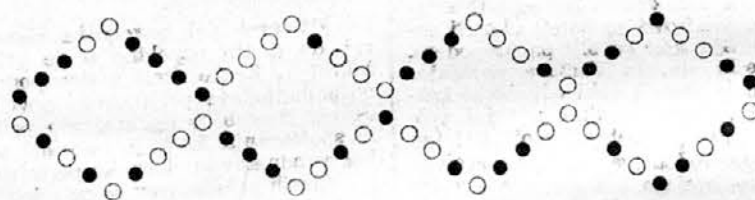
»Točno. Pazi na rob! Tako sem tudi na pravil, ko sem se plazil po tleh in pobiral drobšč, ki sem ga malomarno spustil na tla. Opazil sem zopet na robu vzorec malih modrih krogov, približno tak, kot je tale.« In hitro nariše:

»Čitaj torej ravnotako to cikcakasto črto.«

»Dvigni paket za gospo Dubois pošto-ležeče Havre spravi ga zame, se zanesa nate Henri.«

Čita komisar.

»Izvrstno!« pravi mr. Quayne.

v zalogi, ta znamenja ter zjutraj oddal obleko po pošti kot darilo za gospodično Leroux.

To je bila obleka, ki jo je policist preiskal, malo poprej, predno je bil St. Georges aretiran. Gospodična Leroux si je seveda natančno ogledala zanimivo in nepričakovano darilo in kot polklicni telegrafistini ji je bil kmalu jasen sistem krogov, ki so nadomestovali pike in črtice. Možno je tudi, da je že prej kdaj sprejemala sporočila svojega moža na ta genialen način. Tega najbrže ne bomo nikdar zvedeli.

»Toda gospod Dieulafoy ima svoje diamante in menim, da bo tudi gospod St. Georges prejel svoje plačilo. To definitivno dokazuje njegovo sokrivdo pri tatvini in upam, da bodo smatrali porotniki, da se je umor nad Julesom Monnierom izvršil le radi odstranitve neprijetnega sokrivca, kot pa za zločin iz ljubosumja, radi česar pravi St. Georges, da ga je izvršil. Vrnimo se sedaj v Pariz.« — »In pravi smelaje «k meni, v drugič mislite mr. Creighton nato, da morete najti povsod sledove — in celo v pariški obleki.«

(Konec.)

12. Dunajski mednarodni velesejem

13.—19. marca 1927

(Tehnični velesejem: 18.—20. marca)
Mednarodna razstava avtomobilov in motornih koles.

Posebna razstava za Poljako.

»Tehnične novosti in iznajdbe«

Reklamna razstava

Poljedelski vzorčni ogled

Domača žival

(Razstava za rejo in negovanje živine)

Razstava za hrano in živila

Brez vizuma! Z velesejmskim izkazom in potnim listom prost prehod čez mejo v Avstrijo.

Znatno znižanje vozniš cen na jugoslovenskih, ogrskih, čehoslov., in avstrijskih železnicah na donavskih in jadranskih ladjah. Vizum za prehod Ogrske kratkim potom pri prekoračenju meje. Brez vizuma pri prehodu CSR!

Sejemske izkaznice po Din 40.— se dobe pri: Wiener Messe A.-G. Wien VII. kakor pri častnih zastopstvih v

Ljubljani: Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4.

»Tujsko-prometna zveza v Sloveniji, Aleksandrova cesta 8.

»Jožef Zidar, Dunajska cesta 31.

Najboljši šivalni stroj in kolo

je edino le

na dom, obrt in industrijo v vseh opremlah.

Istotam plotni stroj BUSISO

Pred v vsaki trgovini.
Vseletna garancija
Belovizna za popravila.
Hitro, točno, tudi za obrabo.

Josip Petelinc
Ljubljana
Isto Preloženje opazovanja.

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinjši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 12, II. nadstropje.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

Drva - čebin

Wellera 1/II. - Telef. 38

Prodaja se celo

kompletni nemško-angleški slovar in nekaj angleških knjig. — Naslov pove upravn. Nar. Dnevnik.

Lesni strokovnjak

starejši, neozženjen, prvovrstna moč, z večletno prakso in prvovrstnimi izpričevanji, z znanjem slovenskega, nemškega in delno italijanskega jezika, želi premeniti službo le k večji lesni industriji. Gre najraje na skladišča ali pa v gozdove. Cenjene ponudbe na upravo lista pod značko »Vesten in marljiv strokovnjak«.

Oglašujte v
„Narodnem
Dnevniku“.